

Hakim Bey Sen Bilmiyonmu Muharremi

– İpciERDOĞAN · 09 Aralık 2022

HAKİM BEY SEN BİMİYON MU MUHARREMİ

Muharrem Ertaş Kırşehir Yağmurlu Büyük Oba Köyünde dünyaya gelir. Babası evinin geçimini zurna çalmakla sağlayan Abdallar soyundan Zurnacı Gara Ahmet'tir. Abdallar soyunun tek geçim kaynağı Allah vergisi ya da şartların buna zorlamasıyla saz, keman davul, zurna çalarak bunlara seslerini katarak çağrıldıkları davetiyelerde veya düğünlerde ortamı neşelendirerek aldıkları ücretlerdir.

Ellerinden çalıp çığırmaktan başka iş becerileri olmayan bu kişiler ekmeğinin temini için bu baba mesleği öğrenmek mecburiyetindedirler. Kimseye bir zararı olmayıp kendi yağında kavrulan Abdallar açlıktan ölseler bile kimseden bir dilim ekmek dilenmedikleri gibi yokluk bahanelerine sığınıp hırsızlık ve hainliğe asla tenezzül etmezler. Erkekleri düğün dernek peşinde koşan bu aşiretin kadınları da ev temizliği veya bu tür işlere gittikleri gibi bazen yorgan, döşek döküp diktikleri de görülür.

Çalıp söylemek onların tek mesleğidir, zannederler ki bundan başka sanat yoktur, o yüzden mesleklerine sıkı sıkıya bağlıdır. Abdallardan birisinin oğlu okumaya pek heves sardığından baba mesleğini öğrenmeye soğuk bakmaktadır, bunu fark eden babası bir gün oğlunu karşısına alıp ona "ağar bizim meslağamızı öğrenmezsen seni Gale Mekdebine savar, mamür ider o zamanda aclıktan sürüm sürüm sürünürsün" dediği halk arasında söylenir gider.

Hani derler ya "Abdal uşağı saz bellemeye analarının çamaşır yıkadığı tokaçlarla başlar", işte Muharrem'de öyle. Zamanla ondaki bu cevheri gören babası oğluna saz belletmeleri için kayınları Yusuf ve Bulduk ustaya ricalarda bulunur, durumu kabullenen bu kişiler ilerleyen yıllarda yeğenleri Muharrem'e Aşık Sait'in şiirlerini, koşma ve deyişlerini öğretirler.

Kara yağız, delikanlı Muharrem Usta köyünün güzeli Hatice ile evlendiğinde ne bilirdi ki onun birkaç zaman sonra ölüp kendisinin dul kalacağını. Genç Muharrem'in köy başına dar gelir, bu acıyla Kırşehir'i terk ederek Çiçekdağı'na bağlı Kırtıllar köyüne yerleşir. Aradan zaman geçtikçe çevrede adı duyulmaya başlar. Çiçekdağı, Yerköy, Kaman, Keskin ve bunlara bağlı köylerde davet edildiği düğünlerde çalıp söylemeye başlar.

Kırtıllar köyünde Döne ile evlendikten sonra geçen yıllar içerisinde Neşet ve dört çocuğu daha olur. Kader sillesini vurmaya görsün, Döne kadın tutulduğu hastalıktan ölünce Muharrem Usta beş yetim çocukla başı kesik tavuk gibi perişan bir halde ortada kalır.

Muharrem usta gittiği düğünlerde olsun boş zamanlarında olsun yetimleri güdecek bir ana derdine düşer, Allah yetimlerin yüzüne bakacak ya Arzu adında bir hanımla evlenir, ondan da dört çocuk sahibi olur. Düğün dernek kovalamakla çocuklarını muhannete muhtaç etmez.

Gerek sesinin genişliği, gerekse titretme özelliği, kendisine has ses çıkartması Muharrem Ustanın namının yayılmasına vesile olur. Başta Hacı Taşan olmak üzere oğlu Neşet Ertaş gibi daha nice sanatçılar yetiştirerek topluma mal eder.

Kendi bestelerinin yanında Aşık Sait'in güftelerini havalandırarak müzik dünyasına sayısız eserler ve sesi ona daha çok el verdiğiinden bozlak havaları kazandırır.

Yıllar sonra Kırşehir'e göçünü getirir. Yakasından bir türlü atamadığı yoksulluk gençliğinde olduğu gibi yaşlılığında da daima onunla olmuştur. Yine eskisi gibi düğünlere gitse de gençler ona değil de genç sanatçılara itibar etmektedirler, o da bu işin farkındadır.

Şehir yerde zenginlerin düğünleri bahçelerde olurdu, Muharrem Usta evine yakın olan düğünlere elinde sazı yaya olarak, uzak olanlara da eşeğine binerek gider, orada düğün için çalıp söyleyen ustaların ekmeğine mani olmayarak onlardan uzak bir ağacın altına otururdu.

Düğündeki gençlerin arasına oturup içki içerek muhabbete katılmayı kendisine yakıştıramayan yaşlanmaya yüz tutmuş kişiler düğüne Muharrem ustanın geldiğini duyunca hemen onun yanına oturup türkü, uzun hava veya bozlak havası isteğinde bulunurlar, gönüllerinden ne koparsa ustanın cebine koymayı ihmal etmezlerdi.

Muharrem Usta düğünlerden fırsat buldukça veya düğün sezonu bitiminde eşeğine binerek eline aldığı sazıyla "o köy senin, bu köy benim" günlerce gezer dolaşır, kendisini tanıyan köyün yaşlıları veya orta yaşlıları onu misafir ederlerdi. Yerine göre sünnet edilmemiş köyün çocuklarını sünnet ederdi. Odalarda veya açık alanlardaki bir ağaç gölgesinde ona çalıp söyletirler, o ince tiz ve yanık sesiyle bozlak söylemeye başladığında yakınları gurbette veya Almanya'da olanların gözlerinden birbirinden saklamaya çalıştıkları seller akar, bu nedenle gittiği köylerden kendisine verilen tavuk, horoz, hindi, kaz gibi kümes hayvanlarının yanında cebi parayla evine dönerdi.

Muharrem Usta günün birinde her zamanki gibi yanına sazını yanına alarak eşeğine binip evinden ayrılır, uzun süren yolculuktan sonra her zaman misafiri olduğu köyün birisinde Çalığın Ahmet Ağa adında zengin bir adamın sokak kapısını elindeki sopayla çalar. Kapıyı o anda evin avlusunu süpüren bir gelin açar.

Çalığın Ahmet Ağa gariban babası bir adamdır, kapısına gelen bir yolcuyu, çerçiyi, her kim olursa olsun misafir edip ağırlar, gariban olanın harçlığını ona fark ettirmeden cebine koyar "bunun öbür

dünyası da var, iyilik karşılıksız kalmaz” diye kendisini avutur, bundan büyük zevk alırdı.

Muharrem usta “bir ihtiyacı olursa karşılarsın” diye anası tarafından yanına bırakılan bir çocukla bir saati geçkin konakta oturmasına rağmen yanına ev halkından kimse gelmiyordu. Bayağı da karnı acıkmıştı, kalkıp bunu dedesinin adını taşıyan çocuk Ahmet’e diyemezdi. Biraz daha oturduktan sonra Muharrem Usta; “Ahmet, evladım deden, emmin boban neredeler, niye odaya gelmiyollar, yoosam başlarında bi hal mı var” diye sordu. Ahmet yarı utangaç bir tavırla başını yere eğerek “emmi dağda goyunlarımıza gurt saldırmış, hepsi oruya gitti anamla ben evde kaldık”

Muharrem Usta evin gelininden müsaade alıp eşeğin yuları elinde yaya olarak köyün içine doğru elli metre kadar yürümüşü ki köyünde “Sekili İrbaam” diye anılan bir adamın kendisini çağırmasıyla duraksadı. Sekili İrbaam evlendiğinde düğününü Muharrem usta yapmıştı, aradan yıllar geçse de bu unutulacak bir şey değildi. İrbaam eşeğin yularından tutup Muharrem ustayı evine götürdü, kendi fakir gönlü zengin adam misafirini iki gün evinde ağırladı.

Aradan yıllar geçmesine rağmen Muharrem Ustanın zengin kapısında ağırılanmayıp fakir kapısında ağırılanması o köyde hiç unutulmamış yeri geldiğinde arkadaş toplantılarında veya muhabbetlerde bundan söz edilirdi.

Günün birisinde birkaç köylü kahvede otururken söz dönüp dolaşır yine bu olaya gelir. İşin garip tarafı kahvede tesadüf bu ya Çalığın Ahmet’in oğlu Yakup ile Sekili İbraam’ın oğlu Muhittin’de oradadır. Orada oturanlardan birisi “zenginlik bu yazaar, malım biter diye misafir almaz, fakır da bitecek neyim var ki diye misafirsiz galmaz” diye ortaya bir laf yuvarlar.

Sağdan soldan gelen sözler Yakup ve Muhittin arasında gerginliğe yol açar. Aslında orada bulunanların asıl amacı budur. Muhittin babasının bonkerliğini ortaya atarak “işte siz zenginler malını yimiye gorkarsınız” diye çıkışınca buna bozulan Yakup “Ulan beni başlatma şimdi senin dinini, imanını.....” diye küfrederek hışımla kahveden ayrılır.

Muhittin Yakup’u mahkemeye verir, duruşmada hakim Muhittin’e doğruyu söyleyeceğine dair yemin ettirdikten sonra “olay nasıl oldu anlat bakalım”. Muhittin; “hakim bey aha şahitler ortada, yalanım varsa ekmek guran çarpsın, Muharrem Yaap gile” diye başladığı sözünü hakim keser. Hakim; “kardeşim Muharrem kim?” diye sorar. Muhittin; “sen niye bilmiyon hakim bey bu namlı adamı”. Hakim kızmaya başlasa da bunu karşısındakine belli etmemeye çalışarak “yahu kim bu adam, adı tamamda soy adı, namı her neyse benim tanıyacağım bir şeyi yok mu?” diye sorunca Muhittin; “var hakim bey, hani Neşet var ya türkü sööylüyen onun bobası işte”. Görevine yeni başlayan genç hakim, “şimdi de Neşet çıkardın başımıza, ben ne bilirim Muharrem’i, Neşet’i soyadı olmaz sa” diye çıkışır.

Aslında Muhittin Muharrem Ustanın birdenbire soy adını aklına getirememişti, o şaşkınlıkla “hakim bey vallaha sana çok yazık, herkes biliyo da sen niye bilmiyon goca Muharremi” diye hâla dayatıyordu.

ERDOĞAN ÇALIŞKAN 8 12 2022 KIRŞEHİR GERÇEK YAŞANMIŞLIKLARDAN